

Het bijzondere boek van
Pythonia Pagode

Tekst: *Wilbert Friederichs*

Muziek: *Jetse Bremer*

In opdracht van het **Brabant Koor**, ter gelegenheid van het 35ste jubileum

2017

Lied: Hoor ons aan

Hoe kon het gebeuren,
hoe kon het zo gaan?
Hoor ons aan, hoor ons aan, hoor ons aan!
Wie heeft zoiets kunnen voorspellen?

In geuren en kleuren
zoals wij hier staan –
hoor ons aan, hoor ons aan, hoor ons aan! –
gaan wij u de waarheid vertellen.

De waarheid althans van het leven
dat in dit verhaal is beschreven.
Een andere waarheid die toch kan bestaan
die met die van ons is verweven –
hoor ons aan!
Hoor ons aan!

Ondenkbare dingen
hier heel ver vandaan.
Hoor ons aan, hoor ons aan, hoor ons aan!
Je kunt er alleen over zingen.

Van mensen die ooit zijn verzonnen
en daarna een leven begonnen,
met dagen en nachten, een zon en een maan,
zo zeggen betrouwbare bronnen.
Hoor ons aan!
Hoor ons aan!

Dit is het verhaal over Pythonia Pagode en over het rijk waar zij de baas is. Zij *blijft* ook de baas omdat ze over een boek beschikt waar alles in staat. In het eerste hoofdstuk staan alle namen van de mensen in haar wereld. Ze blijven bestaan, totdat Pythonia het welletjes vindt. Dan streept ze een naam door en is die persoon verdwenen. Iedereen moet er een keer aan geloven, maar als je een lied voor haar zingt wordt ze mild. Dan kun je nog wat langer mee. En als ze echt goede zin heeft schrijft ze nieuwe namen in haar boek. Dan telt haar rijk weer nieuwe onderdanen.

Lied: Ode aan Pythonia

Wij brengen graag een ode
aan Pythonia Pagode
aan de vrouw die alles weet en alles kan.
Die gevaarlijk als een slang is
en voor niets en niemand bang is.
Zij is machtig, ja, en daar geniet ze van.

Pythonia ...
Als wij haar zien dan lachen wij van oor tot oor.
Pythonia ...
Want als je blik haar niet bevalt streept zij je door!

Toch is er een methode
om Pythonia Pagode
te bewegen tot een lach op haar gezicht.
Je hoeft enkel maar te zingen
over doordeweekse dingen,
want dan blijft haar boek gewoonlijk even dicht.

Pythonia ...
Zorg dat je altijd overdreven met haar dweept
Pythonia ...
Want wie haar tergt wordt ongenadig doorgestreept!

Pythonia ...

En wat er allemaal niet instaat! Hoe je ruzies voorkomt, hoe je schilderijen maakt, hoe je wintertenen geneest. Maar ook waarom de wind waait en waarom vuur zo warm is. *Alles* staat erin. Tenminste, alles wat nodig is in de wereld van Pythonia Pagode.

Lied: Het staat erin

Hoe je aardappels moet bakken,
hoe je koffers in moet pakken,
hoe je nut hebt van de zakken
in je broek,

hoe rivieren zich vertakken,
hoe de stoelgang werkt bij slakken
hoe je naar een snack kunt snakken
om de hoek.

Het staat allemaal, allemaal in het boek.
In het boek staat wat een mens zoal moet weten.
't Is opgeschreven dus je kunt het niet vergeten.
Hoe je uitdijt in de breedte
door een opgehouden vloek –
het staat allemaal, allemaal in het boek.

Hoe je scheel kijkt in de tropen,
hoe je naar de maan kunt lopen,
hoe je ginnegap kunt kopen
met je pin,

hoe je thee in koek kunt dopen
van je snot een touw kunt knopen
zelfs hoe muizen huizen slopen
staat erin!

Het staat allemaal, allemaal in het boek.
In het boek staat wat een mens zoal moet weten.
't Is opgeschreven dus je kunt het niet vergeten.
Van de gaartijd van het eten
tot de paartijd van de snoek –
het staat allemaal, allemaal in het boek.

Pythonia draagt het boek de hele dag bij zich zodat alleen zij erin kan lezen. En 's nachts gebruikt ze het als hoofdkussen.
Staat echt alles in dat boek? Nou ... er zijn van die dingen waar je over kunt schrijven tot je een ons weegt, maar die toch niet in woorden zijn te vangen. Het boek zegt hoe mensen zich moeten gedragen, wat het verschil is tussen mannen en vrouwen, tussen jongens en meisjes. Maar wat liefde is? Nee, wat liefde is wordt in het boek niet verklaard. Dat blijft een groot mysterie.

Lied: Over liefde

Over liefde kun je schrijven
maar 't zal altijd duister blijven
wat liefde is.

Ook al hoor je vaak verhalen
over zielen die verdwalen
en van gemis.

Je kunt beschrijven wat je wilt
maar er is één ding niet te vangen:
dat is dat eeuwige verlangen
naar elkaar.

Dat je soms helemaal verstilt,
dat je te druk wordt of verlegen
als je de adem voelt bewegen
van hem of haar.

Zijn blik, haar mooie ogen,
gedachten die niet mogen,
de allereerste zoen ...
owowow

Je trilt in al je leden,
je stamelt zonder reden,
je weet niet wat te doen ...

owowow

En er staan ook mooie verhalen in, over de strijd tussen de sterren, over vreemde wezens en over gekke gebeurtenissen. Pythonia leest ze soms voor. Als ze ervoor in de stemming is. Maar in het rijk van Pythonia Pagode bestaat ook veel onvrede. Dat krijg je ervan als er maar ééntje de baas is. Als je zomaar kan worden doorgestreept omdat je volgens haar de verkeerde kleren draagt, als je te veel lawaai maakt, of gewoon omdat ze er zin in heeft. Pythonia wordt gevreesd, want ze is machtig. Ze denkt dat iedereen van haar houdt omdat niemand haar ooit tegen durft te spreken. Maar als ze niet in de buurt is klinken haar onderdanen héél anders.

Lied: Ze is onmenselijk

Ze doet alsof ze ieders moeder is
en dat ze zeer begaan is met ons lot.
Terwijl het doodgewoon een loeder is
die ons bepaalt, bedremmelt en beknot.

We moeten al maar voor haar zingen want
mevrouwje hoort dat graag en is de baas.
Als machtswellusteling en dwingeland
komt zij er ook gewoon mee weg, helaas.

Ze is onmenselijk,
ze is onwenselijk,
er is geen onderdaan die haar kan luchten.
Ze is een afgrijzeling,
houdt ons in gijzeling;
we zouden allemaal wel willen vluchten.

Ze is een verschrikkeling,
een onverkwikkeling.
Ze houdt ons in haar wrede rijk gevangen.
Ze is een afschuweling,
een echte gruweling,
die ons naar verre oorden doet verlangen.

Het is ondragelijk!
Wij zijn beklagelijk.
't Is onderhand toch niet te meer te verkroppen?
Wij zijn verliezerig
en altijd kniezerig.
Is er dan niemand die dit mens kan stoppen?

Het gemor toe, vooral onder de jongeren. Uit verhalen die *niet* in het boek staan, die stiekem worden doorverteld op een open plek in het bos, weten ze dat er werelden bestaan waar niet altijd één persoon het voor het zeggen heeft, waar je niet zomaar kan worden doorgestreept.

En soms, laat op de avond, als Pythonia al lang naar bed is, dromen de jongeren weg bij de gedachten aan een ander bestaan.

Lied: Ergens anders

Ergens moet het anders zijn
zo wordt altijd gezegd.
Ja, ergens moet het anders zijn,
maar hoe kom je daar terecht?

Ergens zal het anders gaan,
heel anders gaan dan hier.
Daar onderga je het bestaan
op een andere manier.

Is *ergens* op een andere planeet?
Of zo dichtbij dat niemand het ooit ziet?
Is het een plek waar niemand iets van weet?
Bestaat het ergens wel of ergens niet?

Ik wil graag naar *ergens* toe
waar alles anders klinkt,
waar ik gedij en er toe doe
waar het leven voor me zingt.

Ik wil graag dat *ergens* zien,
dat *ergens* in het echt,
waar ik van droom maar dat misschien
niet voor mij is weggelegd.

Is *ergens* dat je alle dagen voelt:
er komt een eind aan zorgen en verdriet,
hier leef je zoals leven is bedoeld?
Bestaat dat ergens wel of ergens niet?

De jeugd verlangt naar vrijheid. En dat verlangen wordt steeds groter. Op zekere dag, nadat ze het er al vaak over hebben gehad, bedenken ze een plan. Een plan om de macht van Pythonia te breken. Eerst worden de jongste kinderen ingezet. Ze gaan om haar heen zitten en zingen, zomaar overdag, een slaapliedje voor haar.

Lied: Doe maar, slaap maar

Toe maar,
gaap maar.
Doe maar,
slaap maar.

Wij zullen voor je waken
over dagelijkse zaken.
Wij zullen ervoor zorgen
dat je lekker droomt – tot morgen!

Toe maar,
gaap maar.
Doe maar,
slaap maar.

Geniet van stille uren
zonder herrie van de burens,
zonder angst en zonder wekker
die je wakker maakt – slaap lekker!

Toe maar,
gaap maar.
Doe maar,
slaap maar.

Toe maar, Pythonia,
gaap maar.
Doe maar, Pythonia,
slaap maar.

Pythonia is helemaal vertederd door het lied. Zó mooi hebben de kinderen nog nooit voor haar gezongen. In de luie stoel, van waaruit ze haar rijk bestuurt, valt ze in een diepe slaap. En het boek glijdt langzaam van haar schoot. Even houden de kinderen de adem in. Dan pakken ze het boek voorzichtig op en gaan ze er vandoor. Naar de anderen, naar de open plek in het bos.

Lied: Het is ons gelukt

Hier is het; het is ons gelukt!
we hebben het boek,
we hebben het boek,
het boek achterover gedrukt.

Nu laten we haar lekker dommelen,
lekker snurken en dromen en schommelen.
Ach kijk eens, wat slaapt ze toch diep.
Maar hier is het boek, hiep hiep hiep!

Hier is het dan, zoals je ziet.
Wij durfden het wel,
wij durfden het wel,
de anderen durfden het niet.

Nou laten we haar lekker soezelen

lekker sluimeren, suffen en doezelen.
Ze weet straks niet eens dat ze sliep,
maar hier is het boek, hiep hiep hiep!

Dan wordt het zó stil dat Pythonia ervan wakker schrikt. Ze grijpt om zich heen ... het boek!
Ze slaakt een kreet, het boek is weg!
De mensen om haar heen kijken op. Hebben ze dat goed gehoord? Wat riep ze nou, is het boek weg? Dat kan toch niet? Als dat waar is dan kan ze dus niet meer ... Ze beginnen luid door elkaar heen te praten. Er breekt chaos uit. De mensen stuiven alle kanten op. Iedereen gaat op zoek naar het boek. Pythonia zoekt wanhopig mee.

Lied: Het boek is zoek

Het boek is zoek,
het boek is weg!
Waar is het boek?
Het boek is zoek.

Zoek dag en nacht
het boek dat macht
en aanzien geeft
aan wie het heeft.
Het maakt ons vrij,
zoek mee met mij!

Het is niet in het stapelbed verstopt
en ook niet in de grote holle linde.
Het is niet in de vuilnisbak gepropt,
't is niet te vinden,
't is niet te vinden!

Het boek is zoek,
het boek is weg!
Waar is het boek?
Het boek is zoek.

Ik zal het vinden, waar het ding ook is.
Al zit het in een grot vol spinnenwebben
waar alles is gehuld in duisternis;
ik wil het hebben,
ik wil het hebben!

Het boek is zoek,
het boek is weg!
Waar is het boek?
Het boek is zoek.

Niemand kan het vinden. Sommigen blijven zoeken, anderen zitten bij de pakken neer. Hoe moet het nu verder? Valt er wel te leven *zonder* boek? Als het niet gevonden wordt is alle kennis verdwenen, of Pythonia daar nu over beschikt of iemand anders. Straks gaat de wereld ten onder. Wat moeten ze nu?

Lied: De wereld is verstoord

Wat doe je als je nergens meer kunt lezen
hoe het moet, hoe het werkt, hoe het hoort?
Heel je wereld is verstoord;
je staat te wachten voor een dichtgesmeten poort.
Kun je van een wond nog wel genezen?
Waar moet je dat dan lezen?

Wat doe je als er nergens is geschreven
hoe het hoort, hoe het werkt, hoe het moet?
Weet je nog wat er toe doet
als je niet meer weet wat fout is of juist goed?
Wie bepaalt de waarde van je leven
als niets is opgeschreven?

Pythonia weet het ook niet meer. Ze is verdrietig, ze is boos op zichzelf. Hoe kon ze zich zo door die kinderen in de luren laten leggen? Nu zal niemand haar nog serieus nemen. O jee! Wat zullen ze met haar doen nu ze de macht van het boek kwijt is? Wie zal het boek vinden en wat zal er dan gebeuren? Zullen ze wraak nemen?

Lied: Pythonia's jammer

Zie me nou eens staan,
zie me nou eens zitten!
Heb ik het zo verkeerd gedaan,
wat doen ze mij toch aan?
Zie me, zie me nou eens staan.

*volk: We zien haar met zijn allen staan en hopen
dat die terreur van haar is afgelopen.*

Wie ben ik nou dan nog,
wat is er van me over?
Wie ben ik nou dan toch,
een heks, maar zonder tover?
Zie me, zie me nou eens staan.

*volk: We moeten snel dat boek te pakken krijgen
dan kan ze ons niet langer meer bedreigen.*

Het boek was mijn ziel en die is doodgegaan.

Zie me,
zie me nou,
zie me nou eens staan.

*volk: We zien haar met zijn allen staan en weten:
nog even en we zijn haar al vergeten.*

De jongeren doen alsof ze ijverig meezoeken naar het boek. Maar als de ouderen niet kijken verdwijnen ze één voor één naar de geheime plek in het bos, naar dezelfde plek waar ze altijd de verboden verhalen aan elkaar doorvertellen. Daar ligt het grote boek. Ze worden er zenuwachtig van. Hoe moet het nou verder?

Lied: Waar gaat dit heen?

Waar gaat dit heen,
hoe loopt dit af?
We krijgen straf,
we gaan ten onder!

Waar gaat dit heen?
Hoor wat ik zeg:
we moeten weg.
Oh, nou krijgen we gedonder!

Maar we waren die verwende dame zat
dus hebben wij haar boek gejat.
Het kan verkeren,
dat zal haar leren.

Zonder boek is zij gewoon een oude vrouw
die lekker zit te balen nou.
Laat haar maar treuren.
Het moest gebeuren.

Maar ...

Waar gaat dit heen?
Hoor wat ik zeg:
we moeten weg.
Oh, nou krijgen we gedonder!

Om de beurt pakken ze het boek op. Ze draaien het rond en bladeren erin. Is dit nou dat gevreesde ding waaraan Pythonia alle macht ontleende? Zij haalde alles uit het boek. Ze wist alles door dat boek. Zij heerste er zelfs mee over het bestaan en over niet bestaan. Maar hoe werkt dat dan?

Lied: Wat heb je aan een boek?

Een boek? Nou en? Wat heb je aan zo'n ding?
Je kunt er niet mee swipen,
niet twitteren of skypeen,
niets delen en niets liken, wat heb je er dan aan?

Je kunt er niet op zappen,
niet kikken of whatsappen.
Je kunt niet even flirten door op instagram te gaan.
Nou, wat heb je er dan aan?

Het zegt geen bliep of ping
ook niet via usb.
Nou hebben we dat ding
maar wat moeten we ermee?

Nee, weg dat boek, dus selecteer, *delete*.
Verdorie, maar dat kan met boeken niet!

Het staat alleen maar in een kast te staan,
dus wat heb je nou, wat heb je er nou aan?

Maar voor ze er erg in hebben zitten ze hardop te lezen. Ze lezen hoe alles werkt, maar ze ontdekken ook de prachtigste verhalen. Hé, wacht eens, wat is dit voor verhaal? *Het bijzondere boek van Pythonia Pagode*. Staat dat er ook in? Dat is gek. En het is nog niet af! Maar hoe moet het dan verder?

Dan scheurt een meisje zomaar een bladzijde met namen uit het boek. De jongen naast haar doet hetzelfde, en de volgende ook. Met zijn allen storten ze zich op de pagina's met namen. Ze vouwen er vliegtuigjes van. Zo kan niemand meer verdwijnen omdat hij wordt doorgestreept!

En Pythonia zelf? Nee, ook haar naam is verdwenen. En ze heeft geen macht meer nu ze het boek kwijt is. De jeugd vertelt de ouderen wat er gebeurd is. Dan gaan ze met zijn allen naar Pythonia op zoek, want ze hebben nog een appeltje met haar te schillen.

Lied: Waar is ze?

Waar is ze?
Daar is ze!
Op de steile trappen.

Pak haar maar,
pak haar daar.
Laat haar niet ontsnappen.

Ja, we hebben haar, zoals je ziet!
O nee, ze lijkt erop maar is het niet.

Waar gaat ze?
Waar staat ze?
Zag ik haar daar zweven?

O, ze vlucht,
zij is lucht!
Waar is ze gebleven?

Hé mevrouwtje, blijf eens even staan!
O nee, ze is het niet, laat die maar gaan.

Hoe ze ook zoeken, waar ze ook kijken: Pythonia Pagode is verdwenen. Al snel gaan de wildste verhalen over haar rond. Er wordt nog een tijdje gezocht, maar ze is onvindbaar. En tot op de dag van vandaag weet niemand waar ze is gebleven.

Lied: Wat is er met Pythonia gebeurd?

Wat is er met Pythonia gebeurd,
wat is er van Pythonia geworden?
Is zij soms vol van wrok en gehumeurd
teruggekeerd naar een geheime orde?
Wat is er van Pythonia geworden?

Pythonia ...
We roepen, schreeuwen en we zingen luid:
Pythonia,
waar ben je nou, waar hang je nou toch uit?

Wat is er met Pythonia gebeurd,
kan wat ons overkomt haar niet meer schelen?
Wordt zij door boos- en bitterheid verscheurd
nu zij niet langer meer de baas kan spelen?
Wat is er met Pythonia gebeurd?

Pythonia ...
We roepen, schreeuwen en we zingen luid:
Pythonia,
waar ben je nou, waar hang je nou toch uit?

Nee, zonder boek heeft haar gevreesde troon
zijn tijd gehad.
Ja, eenmaal afgedaald zit zij gewoon
weer op haar gat!
Misschien lijkt zij, nu zij geen boek meer heeft,
op jou en mij.
Of zou het kunnen dat ze niet meer leeft,
is zij voorbij?

Wat is er met Pythonia gebeurd,
wat is er van Pythonia geworden?

Het boek krijgt een plaats op een standaard midden in de nieuwe wereld. Iedereen kan nu zelf lezen wat er instaat. Sterker nog: iedereen kan zelf nieuwe hoofdstukken schrijven. De wereld gaat veranderen.

Er wordt gefeest, gedanst en gezongen. En de jongeren lachen en zingen volop mee. Ze beginnen te flirten. Ze ontdekken de liefde.

Langzaam dringt het allemaal tot hen door. Voortaan leven ze net als wij: je wordt geboren, je zingt een lied. En je blijft zingen – totdat je tijd gekomen is.

Lied: Net als jullie

We worden net als jullie
we worden net als u.
We komen in uw wereld uit
de wereld van het nu;
Pythonia, aju!
Pythonia, aju!

We droegen jullie kleren
en spraken ook één taal.
Nu zijn we ook hetzelfde,
hetzelfde allemaal,
in hetzelfde verhaal;
hetzelfde verhaal.

Misschien dat iedereen wel is verzonnen
en is het leven niet meer dan een spel
waarin we doelloos rondgaan als pionnen.

Maar wie dat wrede spel ook is begonnen,
je kunt je lot veranderen, jawel!
Wij hebben het uiteindelijk gewonnen!

Want wij zijn nu als jullie
we zijn nu net als u.
We wonen in uw wereld, ja,
de wereld van het nu;
Pythonia, aju!
Pythonia, aju!

Pythonia ...
Je kunt ons niks meer maken, 't is voorbij.
Pythonia ...
Je kunt ons niet meer raken, wij zijn vrij!

Oosterbeek, 22 maart 2017